

[Skjerbæk.]

formel Maade. Man skulde jo tro, at netop den mindre Forsamling var i Stand til at udløse Talen, saadan at den blev mere fri og utvungen, og saadan at man under mere intime Former kunde drøfte de mange Enkeltheder, som et forelagt Lovforslag kan give Anledning til at tale om. Men, som jeg siger, jeg synes, at Udvalgsbehandlingen i mange Tilfælde ikke er videre frugtbar. Det er muligt, at dette i nogen Grad skyldes, at man i Udvalgs møderne ikke har Ministeren med og ej heller har en Repræsentant for Ministeren. Ganske vist kan man jo altid faa Lejlighed til et Samraad med Ministeren, og jeg har ikke oplevet, at man ikke har faaet Svar paa de direkte Spørgsmaal, man har stillet, saa jeg kommer altsaa ikke med disse Udtalelser som noget Angreb paa nogen Minister eller nogen bestemt Udvalgsformand. Men jeg vil gerne sige, at dette, at man kan stille Spørgsmaal til en Minister og faa dem besvaret, tilfredsstiller mig ikke ganske. Jeg vil altsaa henstille til Overvejelse, om ikke den juridiske Sekretær muligt skulde bruges af Udvalgene, maaske paa den Maade, at man afæsker ham Erklæring om et forelagt Forslag, eller at man tilkalder ham under Udvalgsbehandlingen. Jeg vil ogsaa gerne have Lejlighed til at fremsætte til yderligere Overvejelse den Plan, at hvert Udvalg skulde have Ret til at have en Repræsentant for det Ministerium, som har fremsat Forslaget, til Stede ved sin Udvalgsbehandling. Det maatte naturligvis være en Tjenestemand, som var særlig fortrolig med det Forslag, der var fremsat, og det maatte naturligvis være den ansvarlige Minister, som bestemmer, hvem der skal møde, men jeg tror, at Udvalgsbehandlingen vilde blive mere frugtbar, hvis man havde en Repræsentant for Ministeriet til Stede ved Udvalgsbehandlingen, naar Rigsdagens Udvalg ønskede det.

Det er blevet sagt, at Rigsdagens Indflydelse paa Lovgivningsarbejdet ikke er i Stigen, men tværtimod i Aftagen, og dette kan maaske hænge sammen med, at der er sket en Forskydning i Samfundets Struktur og i de Emner, Lovgivningsmagten maa tage sig af. Vi er i vor Tid ude for at skulle have mange flere Love end tidligere. Mange flere Omraader end før skal ordnes ved Lovgivning, men det betyder ogsaa, at den Erfaring og de Kundskaber, som en enkelt Rigsdagsmand raader over, i mange Tilfælde ikke vil forslaa, og derfor tror jeg, at det var ønskeligt, at man havde mere levende Forbindelse med dem, der har ud-

formet det Lovforslag, der er til Behandling. Jeg fremsætter naturligvis dette som Medlem af Oppositionen i dette høje Ting, fordi det maaske i ganske særlig Grad er Oppositionen, som kan trænge til denne særlige Vejledning og Støtte ved den tekniske Bedømmelse og Gennemgang af de foreliggende Lovforslag. Regeringen, Ministeren har jo naturligvis sit Embedsapparat at støtte sig til, men det har Oppositionen ikke, naar der er Tale om, at man fra Oppositionens Side vil fremsætte Ændringsforslag eller muligt helt nye Forslag. Jeg gaar ud fra, at alle Medlemmer af dette høje Ting er enige i, at det gælder om at hævde Rigsdagens Anseelse og at gøre dens Arbejde saa frugtbringende og saa dygtigt som muligt, og derfor henstiller jeg altsaa disse Ting til Overvejelse.

Saa har jeg en Bemærkning at gøre til § 82. Det er den Paragraf, som er saa meget omtalt, om Frihedsgoderne. Jeg skal ikke komme ind paa selve Princippet i Paragraffen, det kan jeg tiltræde. Det er det sidste Stykke i Paragraffen, hvor der staar: „Sager om Opløsning af politiske Foreninger bliver at anlægge ved Rigsretten“, jeg ønsker at sige noget om. Jeg henstiller til Overvejelse, om det er ganske rigtigt og klogt at henlægge disse Sager til Rigsretten. Jeg har den Opfattelse, at man i hvert Fald fra visse Sider vil mene, at de nuværende bestaaende politiske Partier i givet Tilfælde vil benytte denne Bestemmelse til at faa Indflydelse paa, om en nyopstaaet politisk Forening, om hvis Lovlighed der altsaa er opstaaet Tvivl, skal forbydes eller ikke; Rigsretten bestaar jo af de ordinære Dommere i Højesteret og lige saa mange Rigsdagsmænd. Jeg kan heller ikke se, at der er nogen Grund til at nære Tvivl om, at de almindelige Domstole maa kunne træffe denne Afgørelse lige saa vel som i Spørgsmaalet om Opløsning af andre Foreninger. Jeg synes endelig ogsaa, at det i adskillige Tilfælde vil være et alt for stort Apparat at sætte i Gang for at faa prøvet, om en politisk Forening skal forbydes eller ikke.

Jeg henstiller altsaa disse Ting til Overvejelse i det Udvalg, der skal nedsættes angaaende Grundlovsforslaget.

Valdemar Sørensen: Jeg har kun et Par Bemærkninger at gøre for egen Regning vedrørende § 33 i Forslaget. Den Maade, hvorpaa man her ordner Rigsdagen, er fra en Side, da Kommissionsforslaget kom frem, betegnet som en Sejr for Tokammerssystemet og fra en anden Side som et indviklet og kunstigt Et-kammersystem. I Virkeligheden